

ETLA SUHDANNENÄKYMÄT

MAALISKUU 2018

Ei julkisuuteen

7.3.2018

Yhteenveto.....	2
Kansainvälinen talous	4
Ulkomaankauppa.....	6
Yksityiset kulutusmenot.....	8
Investoinnit.....	10
Tuotanto	12
Teollisuustuotanto	14
Työllisyys.....	16
Hinnat ja kustannukset	18
Julkinen talous.....	20
Yhteenveto talousennusteista.....	22

ETLA Ennusteryhmä

Markku **Kotilainen**, *tutkimusjohtaja*

Birgitta **Berg-Andersson**, *tutkija*, Twitter: @BirgittaBergA1

Ville **Kaitila**, *tutkija*, Twitter: @VilleKaitila

Hannu **Kaseva**, *tutkija*

Markku **Lehmus**, *tutkija*, Twitter: @MarkkuLehmus

SUHDANNENÄKYMÄT MAALISKUUSSA

Maailmantalouden kasvu- ja luottamuslukujen nousu tasaantunut

Maailmankauppaa uhkaa protektionismi

Suomen talous kasvoi 3 prosenttia viime vuonna, kun...

... erityisesti nettovienti ja investoinnit vetivät kasvua

EUROALUEELLA KASVU JATKUNUT VAHVANA

Kolmen kuukauden keskiarvoilla tarkasteltuina Eurostatin julkaisemat euroalueen luottamusindikaattorit ovat tasaantuneet teollisuuden, vähittäiskaupan ja kuluttajien näkymien osalta. Myös Suomen kohdalla nähdään indikaattorin kaikkien osien kehityksen tasaantuneen. Kuluttajabarometrin mukaan kuluttajien luottamus kuitenkin vielä nousi Suomessa uuteen ennätukseensä helmikuussa.

Euroframe-indikaattori ennakoi kuitenkin euroalueen talouskasvun hieman hidastuvan kuluvaan vuoden toisella neljänneksellä.

Yhdysvalloissa Chicago Business Barometerin ostopääällikköindeksi heikkeni helmikuussa melkein neljä pistettä 61,9 pisteeseen, mutta on siis edelleen tukevasti yli 50 pisteen, mikä indikoi talouskasvua.

KAUPPAKAHINAN MERKKEJÄ MAAILMANTALOUDESSA

Yhdysvallat on asettamassa teräkselle ja alumiinille merkittävät tuontitullit. Muut maat ovat ryhtymässä vastatoimiin. Tämän ei vielä tarvitse merkitä kauppasotaa, mutta merkit ovat huolestuttavat.

SUOMEN TALOUS KASVOI VIIME VUONNA 3,0 %

Helmikuun viimeisenä päivänä julkaistujen kansantalouden tilinpidon ennakkolukujen mukaan bkt kasvoi viime vuonna 3,0 prosenttia. Sitä vetivät ennen kaikkea vahva nettovienti, kun viennin määrä kasvoi 8,3 prosenttia ja tuonnin määrä 2,6 prosenttia, sekä bruttoinvestoinnit, joiden määrä kasvoi 6,3 prosenttia. Palvelukauppa tuki talouskasvua vielä tukevammin kuin tavarakauppa. Nämä luvut tarkentuvat vielä tilinpidon tulevissa julkistuksissa.

Investointitahti hidastui hieman edellisvuodesta. Kaikki erät kuitenkin kasvoivat selvästi, kärjessä kone- ja laiteinvestoinnit sekä asejärjestelmät lähes 15 prosentin kasvulla. Rakennusinvestoinnit kasvoivat 4,6 prosenttia.

Yksityinen kulutus kasvoi viime vuonna 1,6 prosenttia ja julkinen kulutus 1,0 prosenttia.

Viime vuoden viimeisellä neljänneksellä bkt kasvoi ennakkotietojen mukaan 0,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Viennin kehitys elpyi kahden negatiivisen neljänneksen jälkeen plussalle 2,2 prosenttiin – tosin palvelujen ansiosta, kun tavaraviennin määrä aleni. Tuonti kasvoi 0,6 prosenttia ja yksityinen kulutus 0,7 prosenttia. Volatiilit investoinnit alenivat hieman edellisestä neljänneksestä.

TYÖLLISYYDEN KASVU NOPEAA...

Työllisten määrä oli marras-tammikuussa 2,8 prosenttia korkeampi kuin vastaavana aikana vuotta aikaisemmin. Työllisyyden trendilukema oli tammikuussa 64 000 korkeammalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Työllisyysasteen trendi nousi jopa 2,0 prosenttiyksikköä. Työvoiman trendilukema nousi 63 000 hengellä.

Tilastokeskuksen tilastoima työttömyysasteen trendi aleni vain 0,2 prosenttia vuodessa ja työttömiä työnhakijoita oli tuhat henkilöä vähemmän. Työministeriön lukujen mukaan työttömiä oli kuitenkin tammikuussa 57 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Niin nuoriso- kuin pitkäaikaistyöttömyys ovat vähentyneet selvästi.

POLIITTISIA JA TALOUDELLISIA RISKEJÄ...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. Yhdysvaltain kauppa- ja finanssi-politiikka, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta, Brexit-neuvottelut, Kiinan talouskunto ja -kehitys, velkaantumisen laajemminkin erityisesti kehittyvillä markkinoilla sekä raakaöljyn suhteellisen alhaisen hinnan vaikutus öljytuottajamaiden vakauten ajan myötä. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut kuplia varallisuusarvoihin maailmantaloudessa, mm. Ruotsin asunto-markkinoille. Myös geopolittinen tilanne on viime vuosina kiristynyt eri puolilla maapalloa.

Yhteenveto

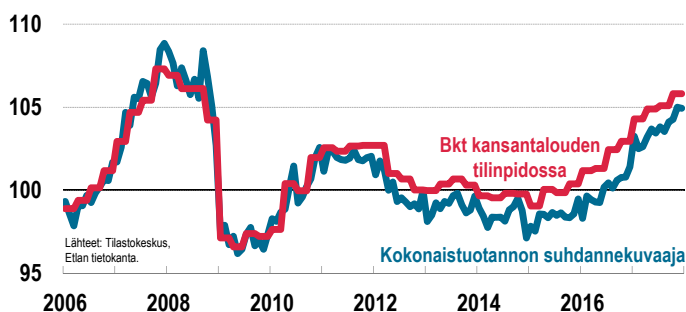
Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2017				2018			
	Hei	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam	Hel
Kuluttajahinnat ¹⁾	0,5	0,7	0,8	0,5	0,8	0,5	0,8	..
Suhdannekuvaaja ^{1) 2)}	3,4	3,2	3,5	3,5	4,3	3,6
3 kk euribor-korko	-0,330	-0,329	-0,329	-0,330	-0,329	-0,328	-0,328	-0,329
Työttömyysasteen trendi	8,6	8,6	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	..
Työllisyysasteen trendi	69,5	69,7	69,9	70,3	70,6	70,8	70,9	..

¹⁾ = Vuosuimuutos, %; ²⁾ = Kokonaistuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu.

Lähteet: Tilastokeskus, Suomen Pankki, Etlan tietokanta.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyy eri tahtia kuin arvonlisäyksen tilaston perusvuoden jälkeen.

Ennuste ja sen korjaustarve (%-muutos)

	Ennuste 2/2017		Korjaustarve	
	2017	2018	2017	2018
Bkt	2,0			↑
Tuonti	2,1			↑
Vienti	3,1			↑
Investoinnit	1,5			↑
Kulutus	1,2			↑
Teollisuustuotanto	2,9			↑
Työttömyysaste	8,1			
Inflaatio, %	1,1			
Euribor 3 kk, %	-0,2			

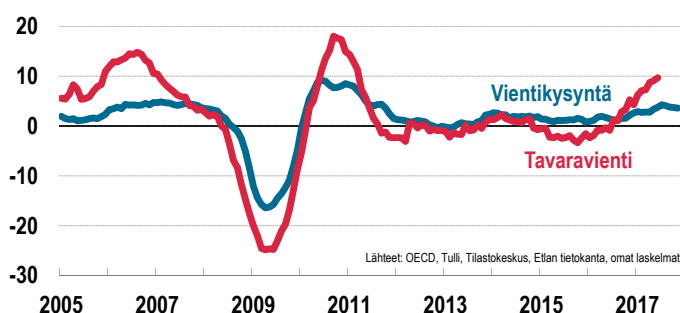
Lähde: Suhdanne 2017:2.

Kuluttajahinnoilla deflatoitu reaalin palkkasumma

(3 kk lka vuosimuutos, %)

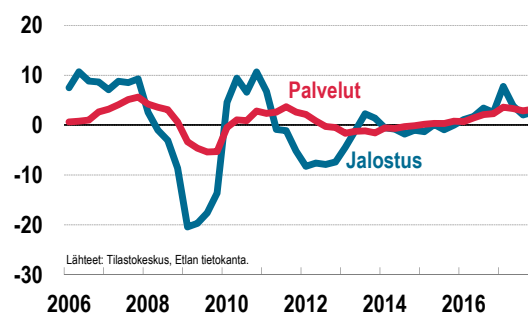

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (%)

Vientikysyntä = Edellisen vuoden vientiosuuskilla painotettu kilpailijamaiden kausitasoitettu teollisuustuotanto.
Tavaravienti = Tavaraviennin määrä, 12 kk:n lka (keskistetty).

Arvonlisäyksen muutos edellisestä vuodesta (%)

YHDYSVALTOJEN ASETTAMAT TUONTITULLIT TERÄKSELLE...

Teollisuustuotanto ja hinnat (%-muutokset)

	2017		2018		3 kk ³⁾	Kum ²⁾ 16/17 ⁴⁾	2016	Ennuste 2/2017	
	Mar	Jou	Tam	Hel				2017	2018
Teollisuustuotanto									
G7 ¹⁾ : kk/kk, vuositasolla	3,8				0,8	2,8	-0,1	2,0	1,4
EU-28	3,8	4,8			1,6	3,2	1,5	1,8	1,4
Euroalue	3,6	5,2			1,5	2,9	1,4	2,0	1,6
Suomen 12 vientimaata ¹⁾ , %	3,7				1,0	2,9	1,0	2,7	2,6
Kuluttajahinnat									
EU-15 ²⁾	2,0	1,8	1,7		0,4	1,9	0,4	1,5	1,5
Euroalue, harmonisoitu	1,5	1,4	1,3	1,2	-0,1	1,5	0,2	1,5	1,5
Suomen 14 vientimaata ²⁾	2,1	2,1	1,9		0,5	2,0	0,7	2,0	1,9
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia,									
HWVA-ind., %	1,9	0,5	2,2	0,4	4,4	6,9	-0,8	9,0	-0,5
Raakaöljy, USD/tyynyri, taso	62,7	63,9	69,0	65,5	12,9	65,8	45,0	52,3	51,8

¹⁾ Kolmen kuukauden liukuva keskiarvo.

²⁾ Laskettu kansallisista indekseistä.

³⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta.

⁴⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa vuonna 2017.

* Ennakkotieto/arvio.

Lähde: Tilastokeskus, OECD, Bloomberg.

Ruotsi kruunu heikentynyt euroon nähden

Italian vaaleissa populistipuolueet voittivat, vaikeat hallitusneuvottelut edessä

Öljyn Brent-laadun hinta noin 66 dollaria tynnyriltä

Saksaan odottelun jälkeen suuren koalition muodostama hallitus

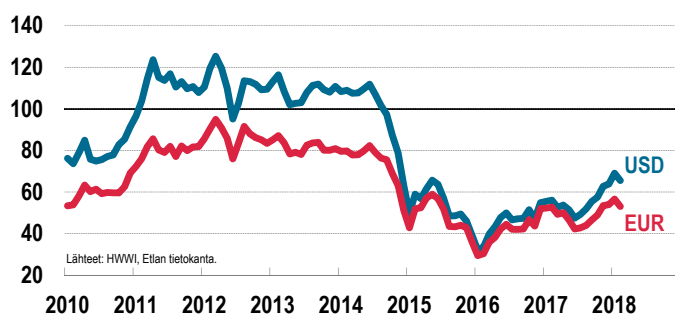
EUROALUEEN HELMIKUUN INFLAATIOKSI ENNAKOIDAAN 1,2 PROSENTTIA

Euroalueen inflaation ennakoidaan oleen 1,2 prosenttia helmikuussa. Euroalueen inflaatio hiipui hieman tammikuusta, jolloin inflaatio oli vielä 1,3 prosenttia. Energian ja prosessoimattoman ruoan hinnoista puhdistettu pohja-inflaatio oli helmikuussa tammikuun tapaan 1,2 prosenttia. Energian hinnat nousivat helmikuussa 2,1 prosenttia samanaikaisesti, kun prosessoimattoman ruoan hinta laski vuoden takaiseen verrattuna. Palveluidenkin hinnat nousivat vain 1,3 ja (ei-energiaan liittyvien) teollisuustuotteiden hinnat 0,7 prosenttia, joten euroalueen inflaatio oli helmikuussa hyvin maltillista kautta linjan.

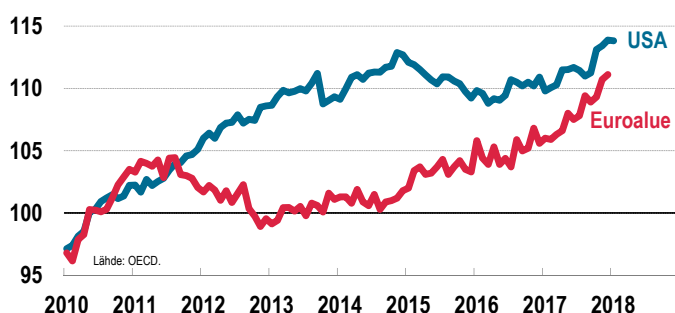
TRUMPIN TUONTITULLIT TOIVAT KAUPPASODAN UHKAN

Trump on asettamassa tuontitullit Yhdysvaltojen tuomalle alumiinille ja teräkselle. Teräkselle asetetaan 25 prosentin ja alumiinille 10 prosentin tuontitullimaksut, joten maksujen mittaluokka on jo merkittävä. Tullimaksut voivat johtaa muiden maiden vastatoimiin, esimerkiksi Euroopan komissio on jo puhunut vastatulleista yhdysvaltalaisille elintarvikkeille, kulutustavaroille ja teräkselle. Presidentti Trump reagoi näihin puheisiin uh-

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta (USD/barreli, Brent)

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

...JA ALUMIINILLE LISÄÄVÄT KAUPPASODAN UHKAA

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

	2017			2018			Viim.	3 kk ka	2017 ka	2018*
	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam	Hel				
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %										
Euribor	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33
USA, Libor	1,32	1,36	1,43	1,60	1,73	1,87	2,03	1,74	1,26	1,86
Japani, 3 kk	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,06	0,07
Iso-Britannia	0,31	0,38	0,52	0,52	0,52	0,55	0,58	0,53	0,36	0,54
Ruotsi, Stibor	-0,42	-0,51	-0,61	-0,58	-0,43	-0,46	-0,46	-0,49	-0,50	-0,46
Memo: Euribor, 12kk	-0,17	-0,18	-0,19	-0,19	-0,19	-0,19	-0,19	-0,19	-0,15	-0,19
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %										
USA	2,2	2,2	2,4	2,4	2,6	2,9	2,9	2,6	2,3	2,8
Saksa	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,7	0,7	0,5	0,4	0,7
Ranska	0,7	0,8	0,7	0,7	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0
Italia	2,1	2,1	1,8	1,8	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,0
Espanja	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5
Belgia	0,7	0,7	0,6	0,5	0,7	1,0	1,0	0,8	0,7	1,0
Kreikka	5,5	5,6	5,2	4,4	3,8	4,2	4,4	4,1	6,0	4,1
Portugali	2,6	2,3	2,0	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	3,1	2,0
Irlanti	0,7	0,7	0,6	0,6	0,9	1,1	1,1	0,9	0,8	1,1
Suomi	0,5	0,6	0,5	0,5	0,7	0,8	0,8	0,7	0,5	0,8

* Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi.

	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam	Hel	Viim.	%, 3 kk	%, 12 kk	%, v. alusta*
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (ind., 2008/12=100)										
Eurobloc 300	168,4	173,3	173,5	172,7	176,4	168,3	163,3	-3,0	7,7	-7,4
SP 500, USA	284,0	291,3	295,5	303,7	318,0	308,8	306,7	4,5	16,3	-3,6
Nikkei 300, Japani	190,9	200,9	208,4	211,3	219,4	205,9	198,4	-1,2	13,2	-9,6
Hex, yleisindeksi	178,1	182,7	178,7	176,2	182,0	182,8	178,9	2,3	9,5	-1,7

* Vertailulukuna tammikuun keskiarvo.

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10v.		Euron val.kurssit paik. valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2017	0,74	-0,26	1,84	0,14	1,13	126,65	7,63	0,88	9,64	65,89
2018/2	1,87	-0,33	2,86	0,72	1,23	133,29	7,81	0,88	9,94	70,20
2017e	1,35	-0,32	1,12	125,60	7,59	0,88	9,59	65,75
2018e	1,87	-0,24	1,17	129,50	7,80	0,90	9,59	68,77

kaamalla uusilla tulleilla Euroopasta tuoduille autoille. Myös ainakin Kanadan hallitus on hermostunut Yhdysvaltojen terästulleista ja harkitsee vastatoimia. Vastatoimien ja niiden vastatoimien toteutuminen tarkoittaisi jo jonkinasteista kauppasotaa, jolla olisi eittämättä maailmankauppaa supistava vaikutus.

YHDYSVALTOJEN VIIME VUODEN VIIMEISEN NELJÄNNEKSEN BKT:N KASVU TARKENTUI

Yhdysvaltojen viime vuoden viimeisen neljänneksen bkt-luku päivitytti hieman: bkt:n arvioidaan kasvaneen loppuvuonna 2,5 prosenttia vuoden takaiseen nähden. Ensimmäinen estimaatti bkt:n kasvusta loka-joulukuussa oli 0,1 prosenttiyksikköä suurempi, joten kasvulukua tarkistettiin hitusen alaspäin. Vielä heinä-syyskuussa Yhdysvaltojen bruttokansantuote kasvoi 3,2 prosenttia vuoden takaisesta. Kaikki bkt:n kysyntäkomponentit kasvoivat viimeisellä neljänneksellä voimakkaasti: myönteistä oli muun muassa yksityisen kulutuksen 3,8 prosentin ja investointien 3,5 prosentin kasvu vuoden takaiseen nähden. Vielä nopeammassa kasvussa loka-joulukuussa oli kuitenkin ulkomaankauppa: vienti kasvoi 7,1 ja tuonti jopa 14 prosenttia edellisvuodesta.

senttia vuoden takaiseen nähden. Ensimmäinen estimaatti bkt:n kasvusta loka-joulukuussa oli 0,1 prosenttiyksikköä suurempi, joten kasvulukua tarkistettiin hitusen alaspäin. Vielä heinä-syyskuussa Yhdysvaltojen bruttokansantuote kasvoi 3,2 prosenttia vuoden takaisesta. Kaikki bkt:n kysyntäkomponentit kasvoivat viimeisellä neljänneksellä voimakkaasti: myönteistä oli muun muassa yksityisen kulutuksen 3,8 prosentin ja investointien 3,5 prosentin kasvu vuoden takaiseen nähden. Vielä nopeammassa kasvussa loka-joulukuussa oli kuitenkin ulkomaankauppa: vienti kasvoi 7,1 ja tuonti jopa 14 prosenttia edellisvuodesta.

TAVARAVIENTI KASVOI VIIME VUONNA 8,1 PROSENTTIA

Ulkomaankauppa ja vaihtotase (%-muutokset ja mrd. euroa)

	2017		2018		3 kkl ¹⁾	Kum ²⁾	2017 ³⁾	Ennuste 2/2017 ³⁾	
	Syy	Lok	Mar	Jou				Tam	2017
Tavaroiden vienti									
- määrä, %-muutos	4,5	12,0	9,6	1,2	-1,3	9,7	8,1	6,7	3,0
- hinta, %-muutos	4,7	4,9	5,0	3,6	3,4	1,7	3,4	3,5	1,5
Tavaroiden tuonti									
- määrä, %-muutos	2,4	6,5	5,1	-5,2	-2,2	2,9	4,2	4,1	2,0
- hinta, %-muutos	9,3	7,9	8,4	6,0	5,4	2,7	5,4	4,2	-1,2
Vaihtotase, mrd. eur	0,3	0,2	0,1	-0,1		1,5		1,2	1,7
Kauppataase, mrd. eur	0,3	0,3	0,2	0,0		2,5	1,8	1,3	3,5

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä.

²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

³⁾ Kansantalouden tilinpidossa.

Lähteet: Tulli ja Tilastokeskus.

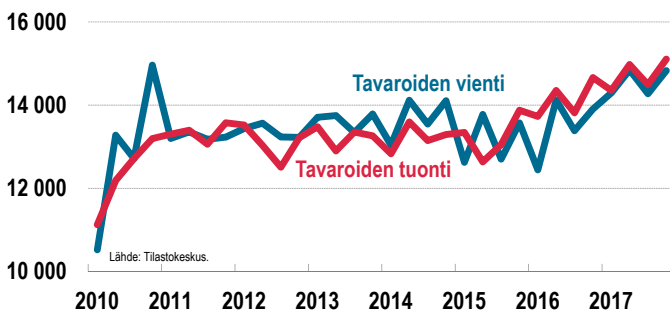
Palveluvienti lisääntyi hieman enemmän kuin tavaravienti

Palvelutuonti supistui vajaan prosentin

Eniten kasvoi viime vuonna kulkuneuvoteollisuuden vienti

Investointitavaroiden tuonti väheni joulukuussa

Tavaroiden viennin ja tuonnin määrä (milj. euroa)

VIENTI KASVOI VIIME VUONNA SELVÄSTI ENEMMÄN KUIN TUONTI

Kansantalouden tilinpidon helmikuun lopulla julkaistujen ennakkotietojen mukaan tavaraviennin määrä kasvoi 8,1 prosenttia vuonna 2017. Palveluvienti lisääntyi 8,6 prosenttia. Vienti yhteensä kasvoi siten 8,3 prosenttia.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä tavaraviennin määrä nousi 6,6 prosenttia vuodentakaisesta, mutta supistui 2,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Palveluviennin määrä nousi 9,3 prosenttia edellisvuodesta ja 3,1 prosenttia kolmannelta neljänneksestä.

Tavaratuonnin määrä lisääntyi viime vuonna 4,2 prosenttia, mutta palvelutuonnin määrä väheni 0,6 prosenttia. Tuonti yhteensä kasvoi siten 2,6 prosenttia, mikä oli huomattavasti vähemmän kuin viennin kasvu. Tästä johtuen nettoviennin kontribuutio bkt:n 3 prosentin kasvuun viime vuonna oli peräti 1,9 prosenttia.

Viennin määrä toimialoittain (%-muutos)

	2017 Arvo-osuus, %	2017				Kum ¹⁾
		Syy	Lok	Mar	Jou	
Paperiteollisuus (17)	15,2	4,3	5,0	7,2	3,1	4,9
Koneet ja laitteet (28)	13,0	22,3	22,3	15,0	0,8	10,2
Metallien jalostus (24)	12,7	-3,7	-5,7	6,8	-2,1	-0,9
Kemikaalit ja lääk. (20, 21)	7,7	-15,8	-12,7	0,7	-4,8	-2,8
Öljytuotteiden valm. (19)	7,6	-9,9	-6,7	-9,9	8,3	2,2
Sähkölaitteet (27)	6,5	9,3	12,8	19,9	1,7	11,4

¹⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus.

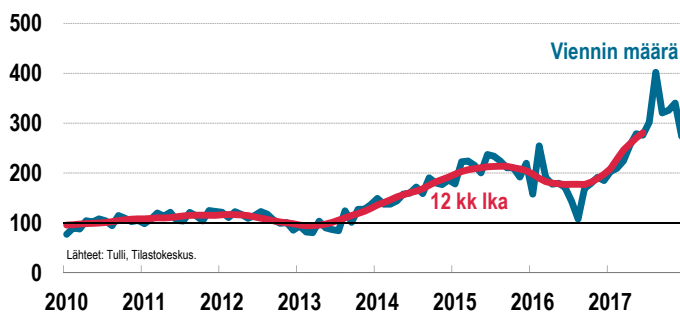
Vienti ja tuonti (vuosimuutos, %)

	2016*		2017*				2017*	Ennuste 2/2017	
	III	IV	I	II	III	IV	I-IV	2017	2018
Vienti yhteensä	4,4	2,9	11,5	7,9	6,4	7,6	8,3	5,8	3,1
Tavarat	5,4	2,5	14,9	5,1	6,7	6,6	8,1	6,7	3,0
Palvelut	2,2	3,8	4,3	15,3	5,7	9,3	8,6	3,8	3,5
Tuonti yhteensä	6,2	5,0	3,4	4,1	2,3	0,7	2,6	3,7	2,1
Tavarat	5,9	5,7	4,6	4,4	4,9	3,0	4,2	4,1	2,0
Palvelut	7,2	3,6	1,1	3,5	-2,7	-3,7	-0,6	2,1	2,4

Lähde: Tilastokeskus.

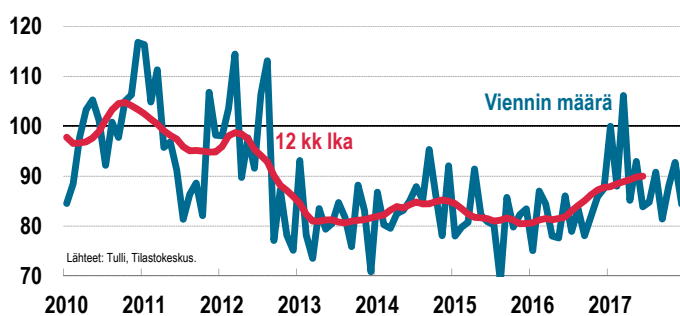
Moottoriajoneuvojen viennin määrä, kausitasoitus

(ind 2010=100)

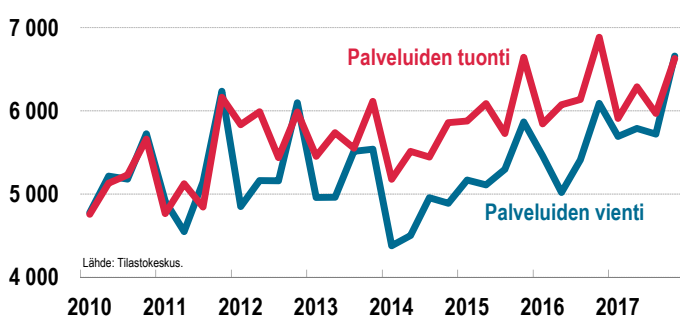

Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden viennin määrä, kausitasoitus

(ind 2010=100)

Palveluiden viennin ja tuonnin määrä (milj. euroa)

Viimeisellä neljänneksellä tavaratuonnin määrä nousi 3 prosenttia vuodentakaisesta, mutta vain 0,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Palvelutuonti supistui 3,7 prosenttia edellisvuodesta ja 0,3 prosenttia kolmannesta neljänneksestä.

TAVARAVIENNIN KASVU JÄI HEIKOKSI JOULUKUUSSA

Tavaraviennin määrä lisääntyi joulukuussa vain 1,2 prosenttia vuodentakaisesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihinta-indeksillä.

Moottoriajoneuvojen viennin määrä lisääntyi joulukuussa 48 prosenttia edellisvuodesta, mutta kasvuvauhti oli selvästi hitaampi kuin loka-marraskuussa. Koneiden ja laitteiden vienti kasvoi vain prosentin ja metallituotteiden, metallien jalostuksen sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuuden vienti jäi edellisvuodesta pienemmäksi. Puutavaraiteollisuuden viennin kasvuvauhti hidastui 4 prosenttiin ja paperiteollisuuden 3 prosenttiin. Öljytuotteiden vienti lisääntyi 8 prosenttia, mutta kemikaalien väheni vajaat 5 prosenttia. Elintarvikkeiden viennin määrä oli 17 prosentin laskussa.

ENERGIATUOTTEIDEN JA INVESTOINTITAVAROIDEN TUONTI VÄHENI JOULUKUUSSA

Tavaratuonnin määrä jäi joulukuussa 5,2 prosenttia edellisvuodesta pienemmäksi, kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä. Energiatuotteita tuotiin 14,6 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Investointitavaroiden tuonnin määrä supistui vajaat 11 prosenttia. Kestokulutustavaroiden tuonnin kova kasvu jatkui 15,8 prosentin tahtia. Raaka-aineiden ja tuotantotarvikkeiden tuontimäärä nousi vajaat 6 prosenttia.

...KOVASSA KASVUSSA TAMMIKUUSSA

Yksityiset kulutusmenot, määrän vuosimuutos (%)

	2016			2017				Ennuste 2/2017	
	II	III	IV	I	II	III	IV	2017	2018
Yks. kulutusmenot	1,4	2,4	1,9	1,6	2,4	1,2	1,8	2,1	1,5
Kestävät kulutustav.	5,3	9,5	6,7	1,8	6,9	1,2	4,5	2,8	4,0
Puolikestävät tavarat	0,0	4,2	3,9	1,3	1,2	0,7	2,8	1,1	2,0
Lyhytikäiset tavarat	1,9	0,8	-0,1	0,1	0,7	1,6	1,5	1,7	1,0
Palvelut	1,2	2,3	1,5	1,7	3,4	1,3	1,9	2,6	2,1

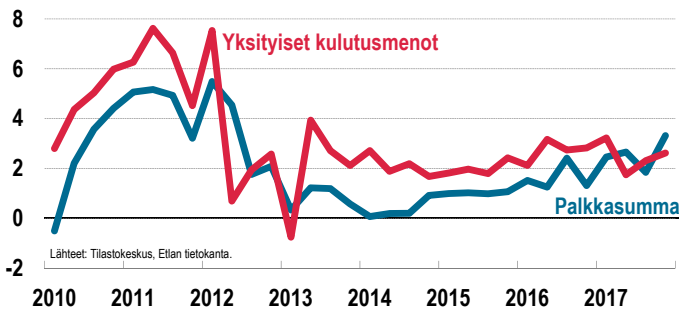
Lähteet: Tilastokeskus, ETLAn tietokanta.

VÄHITTÄISKAUPPA KUUMANA VUODEN VAIHTEESSA

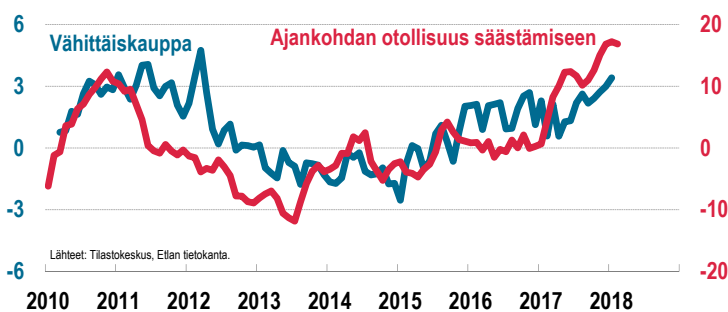
Vuosi 2018 alkoi vähittäiskaupan myynnin määrän kannalta hyvin. Tammikuussa se kasvoi 4,0 prosenttia vuoden takaisesta. Marras-tammikuun keskimääräinen lukema oli 3,4 prosenttia.

Tammikuussa ensirekisteröitiin selvästi enemmän henkilöautoja kuin tammikuussa 2017. Tähän vaikutti romutus-palkkion tulo takaisin. Helmikuussa ensirekisteröintien määrä oli kuitenkin viime vuoden helmikuun tasolla, aavistuksen jopa sen alle.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (%)

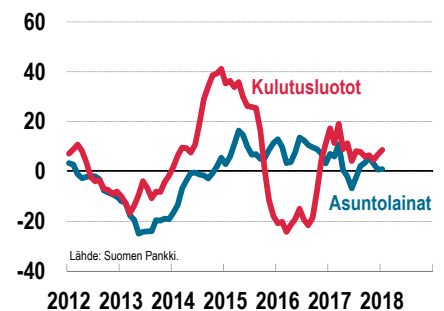

Ajankohdan otollisuus säästämiseen ja vähittäiskauppa, muutos ed. vuodesta (säästämisen 3 kk:n keskiarvon pistemuutos ed. v:sta ja vähittäiskaupan 3 kk:n %-muutos ed. v:sta)

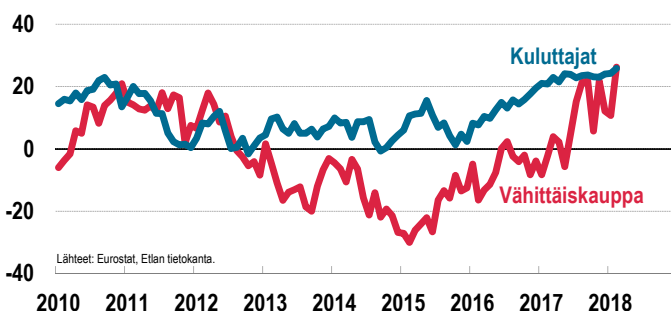

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista

(3 kk lka, vuosimuutos, %)

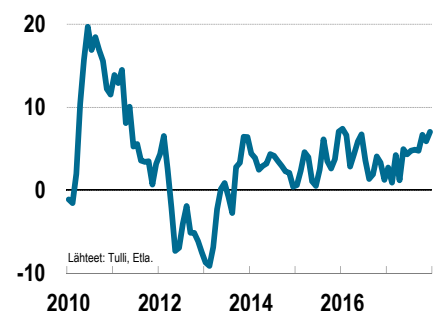

Luottamusindikaattorit (saldot)

Kulutustavaroiden tuonnin kausitasoitettu määrä, 3 kk:n lka

(vuosimuutos, %)

INVESTOINTIAALTO TASAANTUMASSA

Ennakoivia indikaattoreita (%-muutos vuodentakaisesta ellei toisin ilmoitettu)

	2017					3 kk ¹⁾	2017*	Ennuste 2/2017	
	Elo	Syy	Lok	Mar	Jou			2017	2018
Inv.tav. tuonti (määrä)	2,6	7,7	14,7	2,9	-10,5	1,4	6,5	5,0	0,0
Inv.tav. tuotanto (määrä)	13,0	5,6	6,5	9,5	1,9	2,0			
Teoll. kapasit. käyttöaste ²⁾	83,2	83,1	82,9	83,0	81,1	0,2			
Rakennusaineteollisuus ³⁾	9,5	12,0	9,8	13,1	39,0	3,4			
Rakennusten aloitukset (m ³)	7,8	6,9	-2,0	5,7	-2,2	0,7			
- asuinrakennukset	33,8	21,8	0,0	32,4	8,4	4,1			
- muut rakennukset	-3,4	-0,4	-3,0	-9,0	-6,2	-1,0			
Uudisrak. vol.ind. yht.	4,6	4,5	4,0	4,6	7,2	1,2	7,8	11,0	3,8
- asuntorakentaminen	4,0	8,8	7,4	8,8	11,4	2,2	8,5	10,0	2,5
- muu talonrakentaminen	5,2	0,7	1,0	1,1	3,7	0,4	7,2	12,0	5,0
Rak. luottam.ind. saldo ⁴⁾	-2,8	-4,8	4,5	9,6	8,4				

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos.

²⁾ Kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-yksikköä.

³⁾ Tuotannon määrä.

⁴⁾ Eurostat.

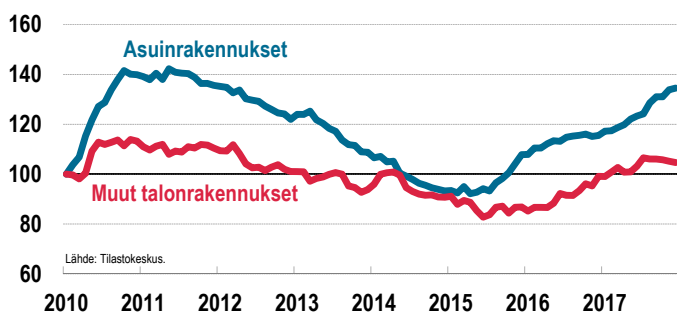
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat.

Investointien kasvu 6,5 prosenttia viime vuonna

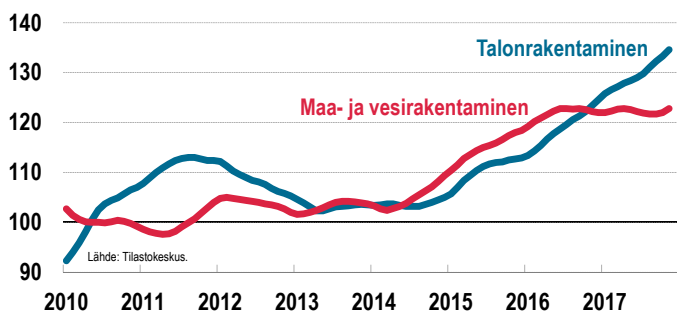
Digitalisaatioon investointiin lisää yli 10 prosenttia

Investointien aallonharja näkyvissä

Uudisrakennusten aloitukset (m³), 12 kk, Ika (ind 2010=100)

Rakennusyritysten myynnin volyymi, trendi (ind 2010=100)

Tilinpidon ennakkotietojen mukaan kansantalouden investoinnit kasvoivat viime vuonna 6,5 prosenttia. Kolme vuotta kestänyt investointien kasvujakso oli viime vuonna voimakkainta kone- ja laiteinvestoinneissa, jotka kasvoivat 12,5 prosenttia.

Yritysvetoisesta investointiaktiiviteetista kertovat myös muun talonrakentamisen sekä aineettomien pääomahyödykkeiden noin 5 prosentin laajeneminen.

Aineettomien investointien (tutkimus- ja tuotekehitys sekä ohjelmistot) elpymisen sai aikaan uusien ohjelmistojen valmistuksen yli 10 prosentin kasvu. Tutkimus- ja tuotekehityksenot kasvoivat 2 prosenttia.

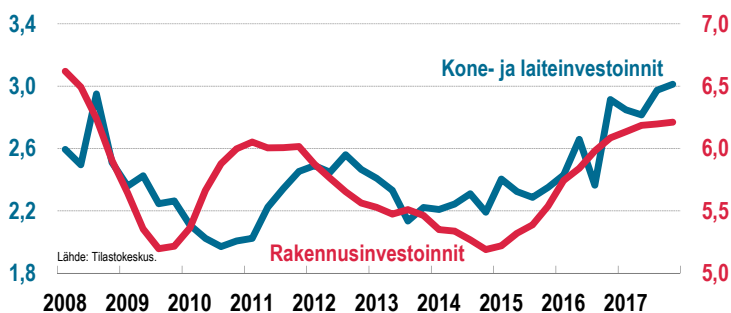
Investointien volyymi (%-muutokset ed. vuodesta)

	2016*	2017*				Qt/ Qt-1 ¹⁾ *	2017*	Ennuste 2/2017	
	IV	I	II	III	IV	I-IV	2017	2018	
Investoinnit yht.	10,3	9,4	5,6	8,1	3,3	-0,1	6,4	6,6	1,5
Yksityiset inv.	10,1	11,8	8,9	10,7	4,2	-0,6	8,7	8,3	1,3
Julkiset inv.	9,7	-1,9	-9,4	-4,7	-1,0	-0,3	-4,2	-0,6	2,3
Koneet ja laitteet	26,0	16,5	4,7	27,8	5,1	1,9	12,4	11,5	-1,8
Rakennusinv.	9,5	8,1	5,3	3,4	2,3	0,2	4,6	5,8	2,7
- asuinrak.	9,0	7,5	5,2	3,7	4,6	1,4	5,1	6,5	1,4
- muut talonrak.	11,5	10,2	6,9	3,9	0,4	-0,1	5,1	6,7	4,7
- maa- ja vesirak.	7,7	4,1	2,7	1,8	0,3	0,0	2,0	2,1	2,3
Muut investoinnit	-6,8	5,0	7,8	1,4	3,1	-2,9	4,3	2,5	2,6

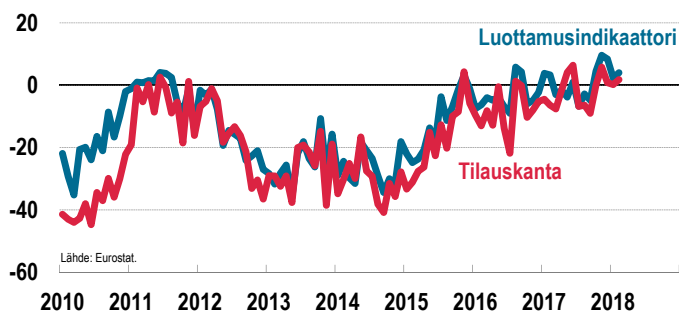
¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä.

Lähde: Tilastokeskus.

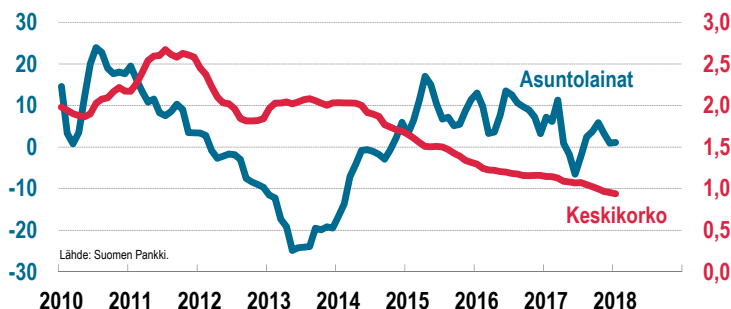
Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien volyymi, kausitasoitus (mrd. euroa vuoden 2010 hinnoin)

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

Kotitalouksien nostamat as.lainat, 3 kk, summa (%-muutos ed. v:sta)

Koko rakentamiseen (talonrakentaminen ja infrastruktuuri) investointiin 5 prosenttia edellisvuotta enemmän.

Kausitasattuna investointien kasvu hidastui viime vuoden jälkipuoliskolla. Vuoden lopulla investoinnit olivat vaakalennossa lähes kaikissa pääomatavararyhmissä.

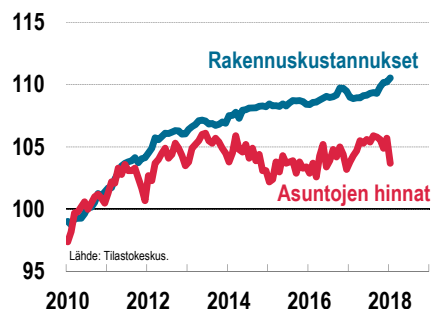
Investointiaallon tasaantumiseen viittaa muukin ennakoiva tilastoaineisto. EK:n investointiedustelun mukaan teollisuuden suuret laajennushankkeet ovat tältä erää takana ja suurimpien yritysten investoinnit putoavat tänä vuonna 20 prosenttia.

Tuoreimpien lupa- ja aloitustietojen mukaan talonrakentamisen tuotanto saavuttaa lakipisteensä alkusyksyllä. Asuinrakentamisen trendi jatkaa nousuaan, mutta yritysten ja yhteisöjen talonrakentaminen on taantumassa laskuun.

On kuitenkin syytä huomata, että kaikki investointeja ennakoivat kyselyt ja hanketiedot ovat likinäköisiä. Keväällä julkaistavat talonrakennusluvut voivat kääntää rakentamisen suhdannetta suuntaan jos toiseen.

Lisäksi pitkään valmisteltuja metsäteollisuuden suurinvestointihankkeita voi käynnistyä loppuvuoden aikana, jolloin tälle vuodelle povattu investointien notkahdus jää tilapäiseksi.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind 2010=100)

BKT KASVOI VIIME VUONNA 3 PROSENTTIA

Indikaattoreita (indeksit 2010=100 tai %-muutos vuoden takaisesta)

	2017			2018		Kum ¹⁾
	Lok	Mar	Jou	Tam	Hel	
Kokonaistuotanto, 2010=100	106,2	106,8	112,1			
vuosimuutos, %	5,2	4,5	1,4			3,7
Alkutuotanto, 2010=100	120,9	115,5	111,2			
vuosimuutos, %	2,5	-1,6	-3,0			2,7
Jalostus, 2010=100	103,5	105,0	107,6			
vuosimuutos, %	8,2	6,9	2,3			5,3
Palvelut, 2010=100	106,7	107,2	114,0			
vuosimuutos, %	4,1	3,8	1,2			3,1
Teoll. luottamusind., saldo*	13	14	18	16	14	
Rak. luottamusind., saldo*	5	10	8	2	4	
Palv. luottamusind., saldo*	26	25	21	22	28	

¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

Lähteet: Tilastokeskus ja *European Commission: Business and Consumer Survey Results.

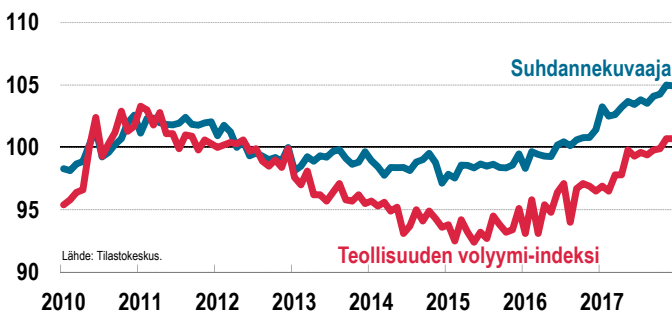
Palvelualojen arvonlisäyksen volyyymi kasvoi viime vuonna odotettua enemmän

Rakentamisen kasvuvauhti hidastui selvästi viimeisellä neljänneksellä

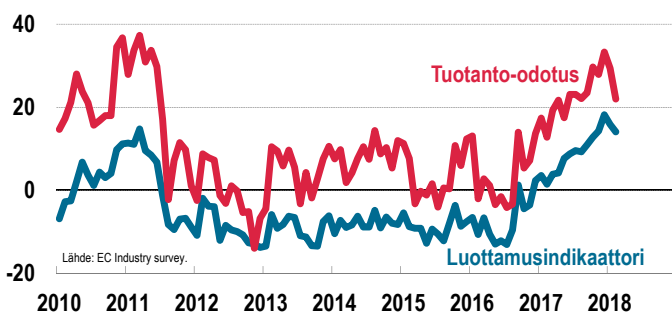
Kausitasoitettu kokonaistuotanto laski joulukuussa hieman marraskuusta

Teollisuusyritysten tuotanto-odotukset heikkenivät merkittävästi helmikuussa

Tuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

Teollisuuden odotukset (saldoluku)

NETTOVIENNI JA INVESTOINNIT KASVATTIVAT ENITEN VIIME VUODEN BKT-LUKUA

Kansantalouden tilinpidon helmikuun lopulla julkaistujen ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuote kasvoi 3 prosenttia vuonna 2017. Etlä arvioi syyskuussa, että Suomen bkt kasvaa 2,9 prosenttia vuonna 2017. Rakentaminen lisääntyi viime vuonna 4,6 prosenttia, mikä oli selvästi odotettua vähemmän. Palvelualojen yhteenlaskettu arvonlisäyksen volyyymi sen sijaan kasvoi arvioitua enemmän, 3,2 prosenttia edellisvuodesta.

Kysyntäeristä viennin bkt-kontribuutio oli +2,9, tuonnin -1,0, investointien +1,4, yksityisen kulutuksen +0,9, julkisen kulutuksen +0,2 ja varastojen muutoksen -1,5.

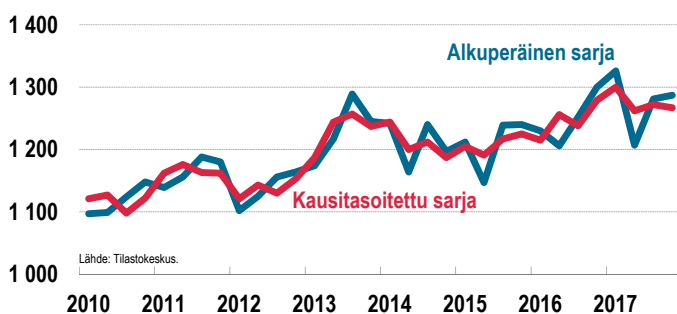
Kokonaistuotanto kasvoi vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä 2,6 prosenttia vuodentakaisesta ja 0,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Teollisuuden arvonlisäyksen volyyymi nousi 3 prosenttia ja palvelualojen 3,2 prosenttia vuodentakaisesta. Rakentamisen arvonlisäyksen kasvuvauhti hidastui huomattavasti 1,4 prosenttiin. Alkutuotannon arvonlisäyksen volyyymi supistui neljännellä neljänneksellä prosentin vuodentakaisesta.

Kokonaistuotanto toimialoittain (%-muutos)

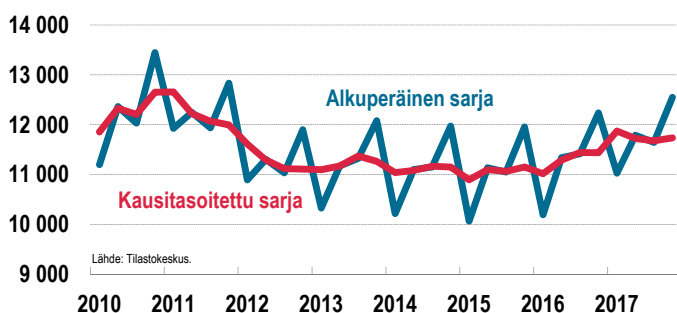
	2016*		2017*				2017*	Ennuste 2/2017	
	III	IV	I	II	III	IV	2017	2018	
Bkt markkinahintaan	2,5	2,2	4,1	3,0	2,4	2,6	3,0	2,9	2,0
Alkutuotanto	1,0	4,8	7,8	0,1	2,3	-1,0	2,3	3,3	4,6
Teollisuus (B, C, D, E)	2,7	1,7	8,3	3,3	1,2	3,0	3,9	3,8	3,0
Rakentaminen	5,3	4,6	8,4	6,0	3,5	1,4	4,6	7,0	3,3
Palvelut	1,7	1,7	4,0	2,9	2,9	3,2	3,2	2,4	1,8
Bkt muutos ed. nelj.	1,1	0,5	1,3	0,6	0,2	0,7			

Lähde: Tilastokeskus.

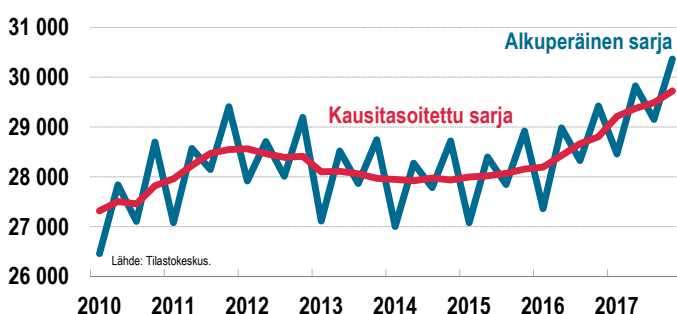
Alkutuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Palvelujen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

KOKONAISTUOTANTO NOUSI JOULU-KUUSSA TYÖPÄIVÄKORJATTUNA VAJAAT 4 PROSENTTIA VUODENTAKAISESTA

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan mukaan kokonaistuotanto kasvoi joulukuussa alkuperäisen sarjan mukaan vain 1,4 prosenttia, mutta työpäiväkorjattuna 3,6 prosenttia vuodentakaisesta. Kausitasoitettuna tuotanto laski 0,1 prosenttia marraskuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto kohosi joulukuussa työpäiväkorjattuna 5 prosenttia vuodentakaisesta. Palvelualojen tuotanto nousi 3 prosenttia, mutta alkutuotanto väheni runsaan prosentin.

Tuotannon suhdannekuvaaja ylivarvoo tällä hetkellä todellista kehitystä. Bruttokansantuote kasvoi viime vuonna tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan 3,7 prosenttia. Eroa bkt-lukuun on peräti 0,7 prosenttiyksikköä. Suhdannekuvaajan ja kansantalouden tilinpidon bruttokansantuotteen välinen ero johtuu tuoteveroista ja tuotetuki-palkkioista, joita suhdannekuvaaja ei ota huomioon.

SUOMESSA TEOLLISUUDEN LUOTTAMUS HEIKKENI EDELLEEN HELMIKUUSSA

Euroopan komission julkaisema teollisuuden luottamusindikaattori heikkeni helmikuussa sekä EU:ssa että euroalueella, kun tuotanto-odotukset laskivat selvästi tammikuusta. Tilaukset ja valmistusvarastot pysyivät ennallaan molemmilla alueilla.

Suomessa teollisuuden luottamus heikkeni edelleen kaksi pistettä helmikuussa. Indikaattorin pisteluku oli 14. Tuotanto-odotukset heikkenivät merkittävästi tammikuusta, vaikka tilaukset suurensivat selvästi. Valmistusvarastot kasvoivat hieman, mutta myyntihintaodotukset alenivat jonkin verran.

TYÖPÄIVÄKORJATTU TEOLLISUUSTUOTANTO KASVOI...

Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi (2010=100, vuosimuutos, %)

Toimiala	2017				3 kkl ¹⁾	Kum ²⁾	2016 ³⁾	Ennuste 2/2017	
	Syy	Lok	Mar	Jou				2017	2018
Teknoliateollisuus	4,2	6,3	7,7	4,1	0,6	5,6	0,2	7	4
- metallien jalostus	-0,4	-5,6	-2,6	-8,3	-6,2	0,4	6,2	4	1
- kone- ja met.tuotet.	6,5	12,0	12,4	7,8	1,6	6,6	1,8	10	3
- elektr.- ja sähköteoll.	-1,0	-3,7	-0,6	-2,0	-1,1	3,1	-6,2	3	7
Metsäteollisuus	7,3	3,1	7,2	6,3	2,0	3,2	3,3	5	5
- puutavateollisuus	10,1	4,3	7,6	1,3	0,9	6,5	3,4	5	4
- paperiteollisuus	5,1	2,7	6,3	7,3	2,1	1,9	3,3	4	5
Kemianteollisuus	-6,6	-0,1	-3,7	-0,4	0,0	2,3	7,2	3	2
Elintarviketeollisuus	2,7	1,0	2,8	4,7	-0,2	1,8	1,3	1	2
Tevanake-teollisuus	-9,3	-10,6	-1,6	6,7	1,9	-6,3	2,5	-1	2
Muu tehdasteollisuus	8,3	5,8	9,8	25,3	8,7	8,0	1,8	5	3
Tehdasteollisuus yht.	2,5	3,4	4,9	4,7	0,8	3,9	2,3	5,0	3,2
Tehdasteollisuus pl. elektr.- ja sähköteoll.	3,4	4,9	5,6	6,1	1,2	4,1	3,6	5,3	2,7
Kaivostoiminta ja louhinta	26,9	2,9	5,7	4,0	11,2	6,8	16,7	15	-7
Sähkö, kaasua ja lämpöhuolto	4,0	-0,5	-4,3	2,7	1,8	-2,3	0,7	-1	2
Koko teollisuus	3,2	2,9	3,9	12,0	0,8	3,3	2,3	4,5	2,9

¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna.

²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan.

Lähde: Tilastokeskus.

Rakennusaineteollisuuden tuotanto nousi joulukuussa huippulukemiin

Paperiteollisuuden tuotannon kasvuvauhti voimistui

Metallituotteiden tuotanto oli joulukuussa korkeimmillaan vuoden 2009 jälkeen

Teollisuuden uusien tilausten arvo supistui

TEOLLISUUSTUOTANNON VOLYYMI-INDEKSIIN MUKAAN TEOLLISUUSTUOTANTO KASVOI VIIME VUONNA 3,3 PROSENTTIA VUODENTAKAISESTA

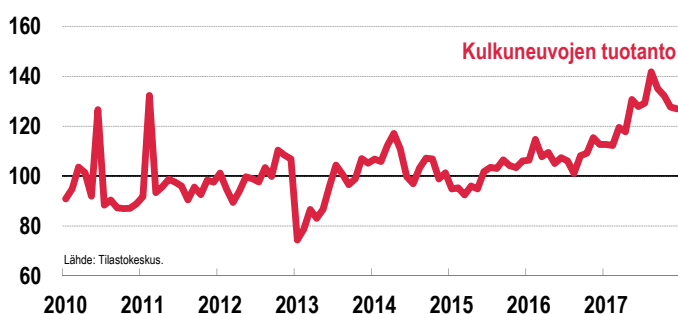
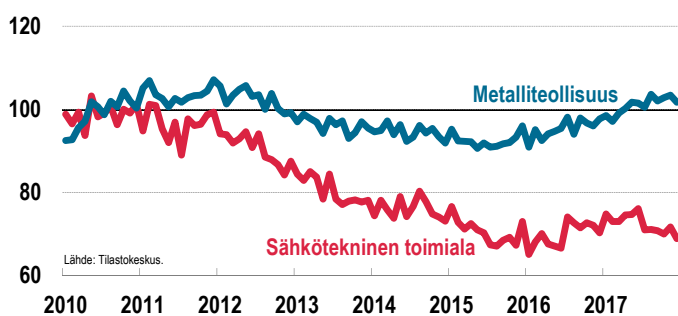
Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi alkuperäisen sarjan mukaan koko teollisuuden tuotanto väheni joulukuussa 0,5 prosenttia vuodentakaisesta. Työpäiväkorjattuna tuotanto kuitenkin lisääntyi 4,2 prosenttia. Kausitasoitettuna teollisuustuotanto jäi joulukuussa marraskuun tasolle, mutta kasvoi 4,4 prosenttia edellisvuodesta.

Viime vuonna koko teollisuuden tuotanto kasvoi sekä alkuperäisen että työpäiväkorjattun sarjan mukaan 3,3 prosenttia vuodentakaisesta. Kausitasoitettuna sarjan mukaan kasvua kertyi 3,6 prosenttia. Teollisuustuotanto on kuitenkin vielä 14 prosenttia pienempi kuin finanssikriisiä edeltävänä vuonna 2008.

RAKENNUSAINETEOLLISUUDEN TUOTANTO KOHOSI JOULUKUUSSA VAJAA 40 PROSENTTIA VUODENTAKAISESTA

Päätoimialoista metsäteollisuuden tuotanto lisääntyi joulukuussa kausitasoitettuna eniten, 6,3 prosenttia vuodentakaisesta, kun paperiteollisuuden tuotannon kasvuvauhti voimistui 7,3 prosenttiin.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

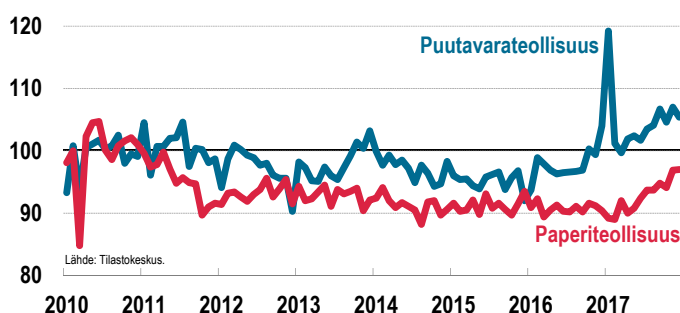
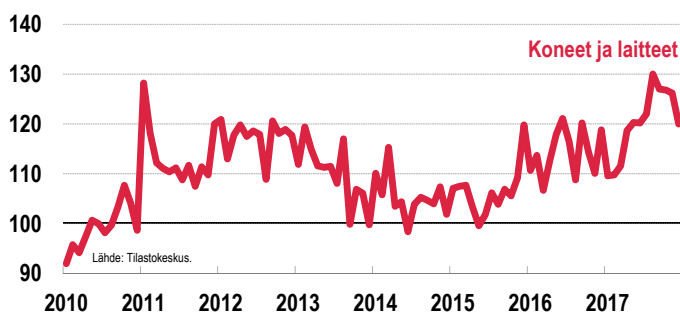
...JOULUKUUSSA RUNSAAT 4 PROSENTTIA

Arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (%-muutos)

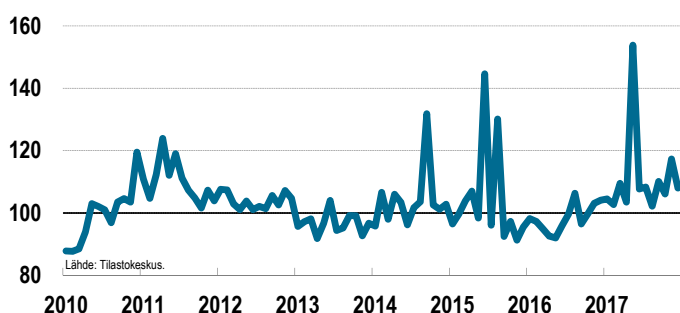
	2016*		2017*				2016*	Ennuste 2/2017	
	III	IV	I	II	III	IV	I-IV	2017	2018
Koko teollisuus	2,7	1,7	8,3	3,3	1,2	3,0	3,9	3,8	3,0
Tehdasteollisuus	4,0	2,1	10,4	4,0	1,4	3,1	4,5	5,4	3,5
Metsäteollisuus	0,4	1,0	5,9	2,9	6,1	6,9	5,4	4,0	4,9
Kemianteollisuus	11,0	9,5	10,5	8,6	0,7	1,4	5,1	5,4	1,9
Metalliteoll. pl.									
sähkötekn.	1,8	3,4	12,8	4,9	3,6	2,5	5,6	8,4	2,4
Sähkötekn. teoll.	5,7	-3,4	14,8	0,5	-6,6	1,9	2,3	3,2	6,8
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	1,4	-0,5	4,1	-1,7	-0,4	1,1			

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

Teollisuuden uudet tilaukset, kausitasoitus (ind 2010=100)

Teknolgiateollisuuden tuotanto kasvoi 4,1 prosenttia edellisvuodesta, vaikka metallien jalostuksen tuotanto supistui peräti 8,3 prosenttia ja sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto väheni 2 prosenttia. Koneiden ja laitteiden valmistuksen vahva kasvu pysähtyi joulukuussa, tuotanto lisääntyi vain prosentin vuodentakaisesta. Koneiden korjaus, huolto ja asennus nousi 2,1 prosenttia. Kulkuneuvojen tuotannon kasvuvauhti jatkui 12,7 prosentin tahti. Metallituotteiden valmistus kohosi peräti 20,8 prosenttia vuodentakaisesta.

Kemianteollisuuden tuotanto supistui joulukuussa neljättä kuukautta peräkkäin. Rakennusaineteollisuuden tuotanto kohosi joulukuussa vajaat 40 prosenttia vuodentakaisesta ja ohitti siten reilusti vuoden 2007 tason. Graafisen alan tuotanto piristyi selvästi ja lisääntyi 9 prosenttia vuodentakaisesta. Nahka- ja kenkäteollisuuden tuotanto nousi 11 prosenttia edellisvuodesta.

TEOLLISUUDEN UUSIEN TILAUSTEN ARVO NOUSI TUNTUVASTI VIIME VUONNA

Teollisuusyritysten uusien tilausten arvo väheni joulukuussa 4,3 prosenttia vuodentakaisesta, kun metalliteollisuuden tilausten arvo jäi 7,2 prosenttia pienemmäksi kuin vuotta aiemmin. Tekstiili- ja vaatetusteollisuuden tilaukset nousivat arvoltaan 12,1 prosenttia, paperiteollisuuden tilaukset kasvoivat 1,9 prosenttia ja kemianteollisuuden lisääntyivät 0,9 prosenttia. Vuonna 2017 teollisuuden uusien tilausten arvo kohosi 12,8 prosenttia edellisvuodesta. Eniten nousivat metalliteollisuuden tilaukset, 18,3 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Kemianteollisuuden tilausten arvo kasvoi 4,3 prosenttia. Tekstiiliteollisuuden uusien tilausten arvo nousi 3,8 prosenttia edellisvuodesta ja paperiteollisuuden lisääntyi 2,2 prosenttia.

REKRYTOINTITARPEET ENNÄTYSKASVUSSA

Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2017					2018	3 kk ¹⁾	2017		Ennuste 2/2017	
	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam			2017	2018	2017	2018
Alkutuotanto	-4,9	9,8	4,3	4,7	8,5	1,7	-1,9	-3,7	-3,0		
Teollisuus	3,2	-4,3	-1,1	0,6	3,5	0,2	-0,4	0,4	0,1		
Rakennustoiminta	11,7	2,8	10,1	0,0	6,0	1,9	4,8	3,6	1,5		
Kauppa	-5,2	3,3	-1,4	-4,5	2,7	0,3	-2,4	-1,6	0,1		
Liikenne	0,0	4,7	4,1	3,4	4,1	1,4	1,2	0,8	0,5		
Rahoitus, liike-el. palv.	7,6	0,0	7,4	6,5	-5,7	1,5	5,1	4,8	1,5		
Julk. ja muut yhtk. palv.	-3,3	3,2	4,4	3,2	4,7	1,3	1,4	1,0	0,7		
- julkinen sektori	-2,4	2,7	7,6	3,6	1,5	1,4	2,6	1,5	0,5		
Työlliset yhteensä	0,1	1,9	3,4	2,0	3,0	1,1	1,0	0,8	0,7		
Työvoiman tarjonta	0,4	1,0	2,3	2,6	2,5	1,0	0,8	0,4	0,3		
Tyött.aste, kausitas. sarja	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	-0,2 ²⁾	8,6	8,5	8,1		
Työll.aste, kausitas. sarja	69,9	70,3	70,6	70,8	70,9	2,0 ²⁾	69,5	69,4	70,0		

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden keskiarvon muutos edellisestä, %, kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.

²⁾ %-yksikköä.

Lähde: Tilastokeskus.

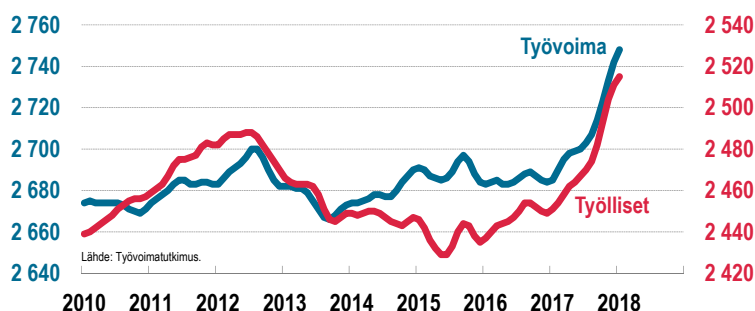
Työllisyys +3 % tammikuussa

Työllisyystrendi nousussa kaikilla päätoimialoilla

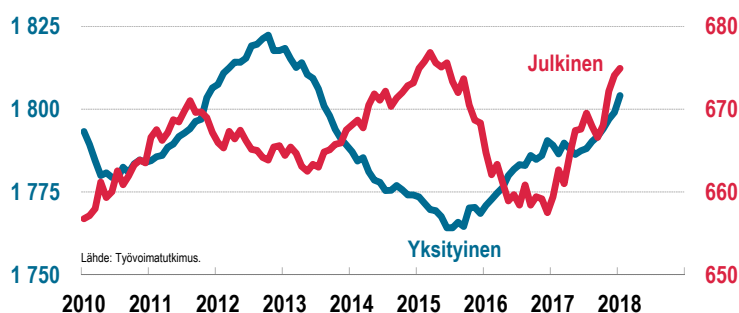
Avoimet työpaikat +40 %

Piilotyöttömyyden supistuminen hidastaa työttömyyden laskua

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi (1 000 henkilöä)

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset, 12 kk, lka summa (1000 henkilöä)

Työmarkkinoiden hyvä veto jatkui tammikuussa, jolloin työllisten määrä kasvoi 3 prosenttia vuodentakaisesta. Työnhakukin vilkastui, kun työmarkkinoille tulijoita oli 2,4 prosenttia viime vuoden tammikuuta enemmän.

Syksystä lähtien työllisyyden kasvutrendi on vahvistunut kaikilla päätoimialoilla. Alatoimialoista työllisyysura nousi 19 toimialalla. Työllisyys heikkeni hieman 6 toimialalla (mm. metallien jalostus, energiahuolto sekä tukku- ja vähittäiskauppa) ja neljällä alalla se pysyi ennallaan.

EK:n helmikuun luottamusmittauksen mukaan suhdannenousu on tasaantumassa. Yrityskyselyn mukaan jalostuselinkeinojen kausitasattu työllisyys laskee loivasti lähikuukausina, mutta palvelualoilla työllisyystrendi pysyy ennallaan.

Vuodentakaiseen verrattuna työllisten määrän odotetaan kohoavan kaikilla päätoimialoilla. Tähän viittaa myös uusien työtarjousten lisääntyminen.

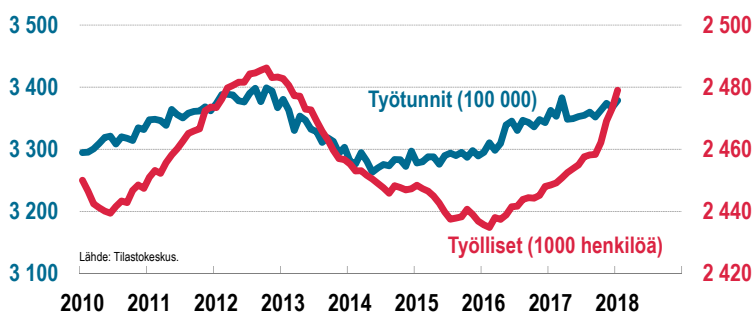
Työministeriön tilastojen mukaan vuodenvaihteen vakanssiaste (avoimien työ-

Työpanos, 3 kk, lka (vuosimuutos-%)

	2017				2018
	Syy	Lok	Mar	Jou	Tam
Alkutuotanto	-2,3	0,6	2,4	7,8	2,5
Teollisuus	6,7	2,5	0,3	-2,8	0,2
Rakennustoiminta	4,3	3,8	7,3	1,6	2,1
Kauppa	-7,7	-6,6	-4,4	-2,6	-1,8
Liikenne	0,9	3,7	-0,2	0,6	1,2
Rahoitus, liike-elämää palv. toim.	4,9	5,7	5,1	5,3	0,4
Julk. ja muut yhtk. pal.	-2,2	0,5	2,5	4,2	5,2
Yhteensä	-0,1	0,9	1,6	1,8	1,9

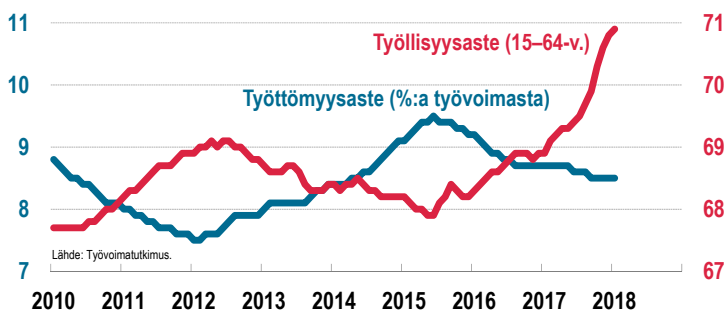
Lähde: Tilastokeskus.

Työlliset ja tehdyt työtunnit, 12 kk, lka summa

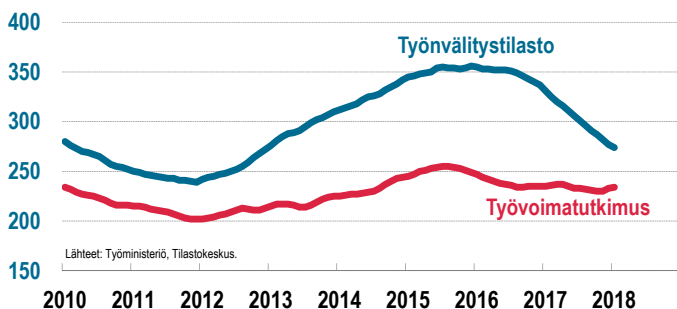
Lähde: Tilastokeskus.

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

Lähde: Työvoimatutkimus.

Työttömyys työvoimatutkimuksen ja työnvälitystilaston mukaan, trendi (1 000 henkilöä)

Lähteet: Työministeriö, Tilastokeskus.

paikkojen suhde työllisten ja avointen työpaikkojen määrään) ylitti finanssikriisiä edeltäneen suhdannehuipun.

Tilastokeskuksen ylläpitämä avoimet työpaikat -tilasto kertoo rekryointitarpeiden kasvaneen viime vuoden IV-neljänneksellä 40 prosenttia.

Yritykset ja yhteisöt ovat palkkaamassa lisää henkilökuntaa etenkin teollisuuden, yrityspalveluiden ja julkisten palvelujen ammatteihin.

Avointen työpaikkojen määrän kasvu lisää ensivaiheessa työn tarjontaa ja rekryointijakson päätteeksi kohoaa työllisyys.

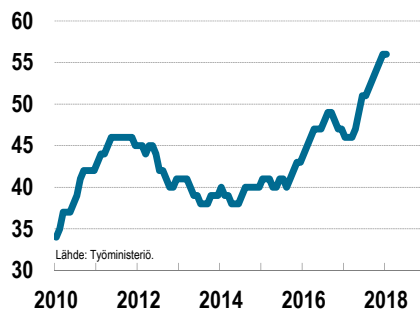
Tilastokeskuksen mittaustavalla laskettu työttömyys supistuu lähikuukausina hitaasti, koska mm. piilotyöttömyys vähenee.

Piilotyöttömyyden laskua jouduttaa mm. työttömyysturvalla rahoitettujen koulutustoimenpiteiden supistuminen (työttömien työvoimapolitiittinen koulutus ja omaehtoinen opiskelu).

Tilastokeskuksen mukaan viime vuonna 15–64-vuotiaita piilotyöttömiä oli keskimäärin 120 000, joista erimuotoisiin koulutustoimenpiteisiin osallistui 95 000 työtöntä.

Avoimet työpaikat, trendi

(1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

VEROTUS KIIHDYTTI INFLAATIOTA

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2017		2018			Ennuste 2/2017	
	Lok	Mar	Jou	Tam	Hel	2017	2018
Suomi, harmonisoitu	0,5	0,9	0,5	0,8	0,6	0,9	1,3
Euroalue, harmonisoitu	1,4	1,5	1,4	1,3	1,2	1,5	1,5
Suomi, kansallinen KHI	0,5	0,8	0,5	0,8	..	0,8	1,1
Tuontihinnat (tavarat)	7,9	8,4	6,0	5,4	..	4,2	-1,2
Kotimarkkinoiden perushintaind.	4,4	4,6	3,9	3,8	..	4,5	1,4
Rakennuskustannukset	0,1	0,4	0,7	1,4	..	0,3	1,1

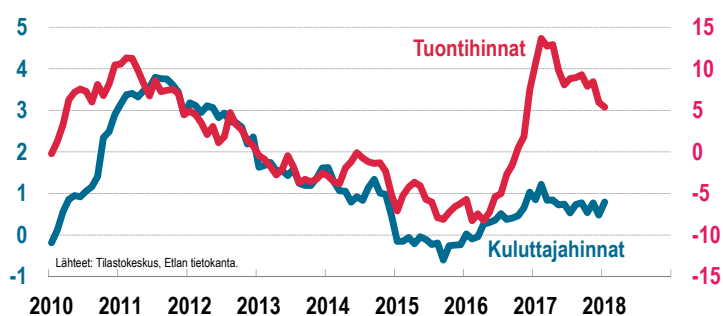
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat ja Etlan tietokanta.

Sokeriveron poiston vaikutus häipyi vuositasolla => elintarvikkeiden hinnat hypähtivät

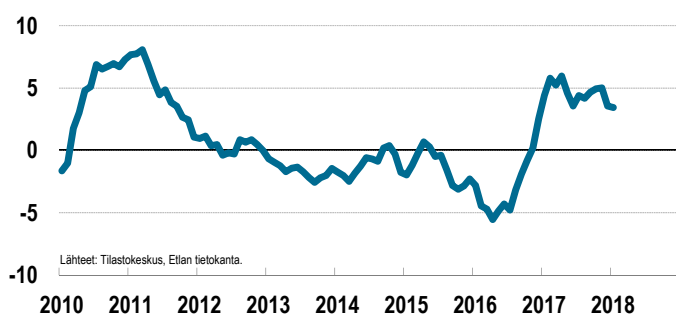
Myös alkoholin verotuksen korottaminen nosti hintoja tammikuussa

Alkoholi ja tupakka nostivat eniten kuluttajahintaindeksiä

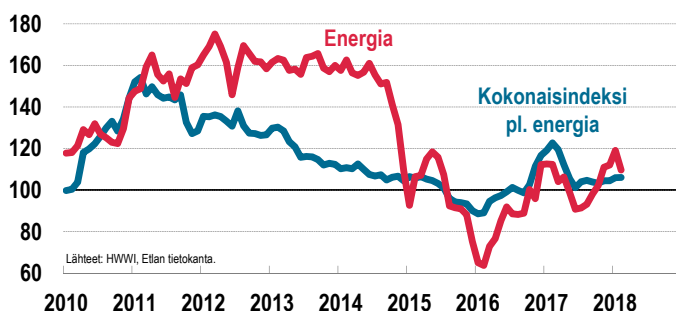
Hinnat (vuosimuutos, %)

Vientihinnat (vuosimuutos, %)

Raaka-aineiden eurohinta (ind 2015=100)

INFLAATIO KIIHTYI 0,8%:IIN...

Kuluttajahintainflaatio kiihtyi tammikuussa odotetusti 0,8 prosenttiin. Se on nyt vuorokuukausin sahanut 0,5 prosentin ja 0,8 prosentin väliä viime vuoden kesäkuusta lähtien.

Elintarvikkeiden hintainflaatio nousi tammikuussa 1,5 prosenttiin vuositasolla. Se oli ensimmäinen positiivinen lukema sitten syyskuun 2014 ja suurin muutos sitten helmikuun 2014.

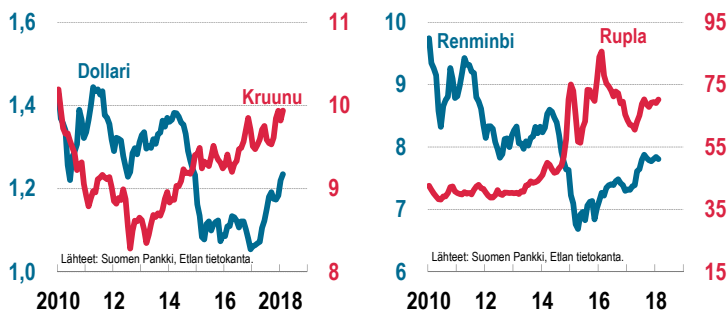
... KUN SOKERIVERON POISTO EI ENÄÄ VAIKUTA...

Muutos johtui pitkälti siitä, että vuosi sitten poistetun sokeriveron kokonaisinflaatiota hidastanut vaikutus nyt katosi. Sokeriveron poisto alensi elintarvikkeiden kokonaisinflaatiota viime vuonna yhdellä prosenttiyksiköllä. Muiden elintarvikkeiden kuin sokerin, hillon, hunajan, suklaan ja makeisten hinnat kääntyivät vuositasolla nousuun jo viime vuoden elokuussa.

Muuten elintarvikkeiden hintoja nosti tammikuussa hedelmien ja marjojen sekä lihan hintakehitys. Kalan hinta sen sijaan aleni ensimmäistä kertaa yli kahteen vuoteen.

Hinnat ja kustannukset

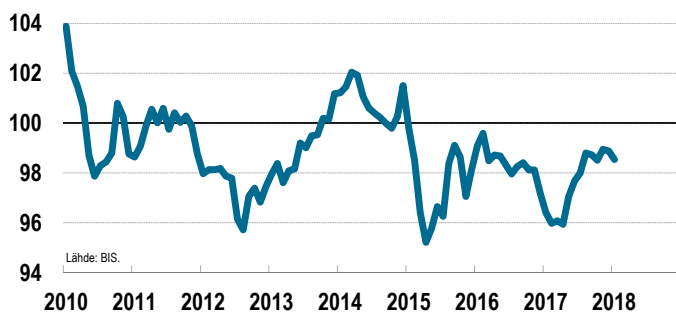
Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu.

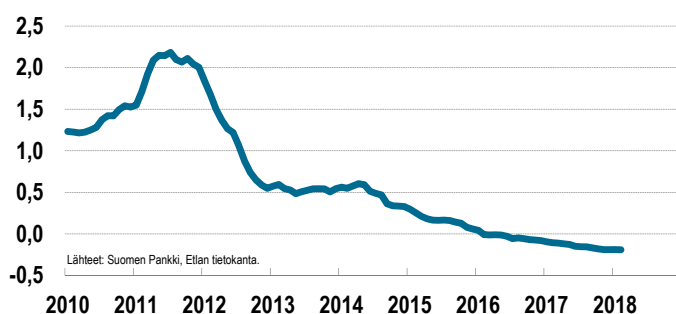
Suomen reaalin efektiivinen valuuttakurssi

(ind 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

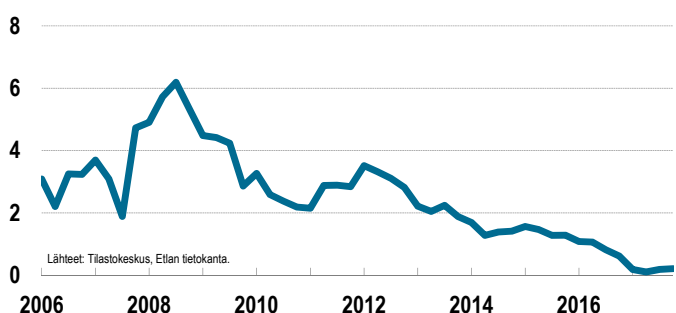

Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu.

12 kk, Euribor (%)

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

... JA ALKOHOLINKIN VEROJA KIRISTETTIIN

Toinen tammikuussa inflaatiota nostanut veromuutos oli alkoholin verotuksen kiristäminen. Alkoholiuomien hinnat nousivat 4,6 prosenttia vuoden takaisesta.

Muilta osin inflaatiossa ei tapahtunut suurempia muutoksia. Vaatetuksen ja jalkineiden hintojen aleneminen hidastui, ja liikenteen hinnat alenivat hieman pitkästä ajasta.

Suurin kontribuutio tammikuun vuosinflaatioon kertyi alkoholiuomista ja tupakasta (+0,29 %-y), asumisesta (+0,26 %-y), elintarvikkeista (+0,19 %-y) sekä ravintoloista ja hotelleista (+0,16 %-y).

Vaikka vuosi-inflaatio kiihtyi, kokonaisindeksi aleni joulukuusta tammikuuhun 0,3 prosenttia.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2017) (vuosimuutos, %)

	2017		2018	
	Lok	Mar	Jou	Tam
Kokonaisindeksi	0,5	0,8	0,5	0,8
Elintarvikkeet ym. (12,8 %)	-0,3	-0,3	-0,1	1,5
Alkoholi ja tupakka (4,8 %)	2,6	2,5	2,5	6,2
Vaatetus ja jalkineet (4,6 %)	-2,2	-1,9	-2,7	-1,0
Asuminen ym. (24,6 %)	1,4	1,3	1,0	1,0
Kalusteet, kodinkoneet (5,2 %)	-1,2	-1,4	-1,3	-1,5
Terveys (5,1 %)	1,0	1,1	1,1	1,5
Liikenne (13,9 %)	0,9	2,4	0,7	-0,3
Viestintä (2,5 %)	-1,1	-1,6	-1,4	-1,3
Kulttuuri, vapaa-aika (11,4 %)	-0,5	0,0	0,1	0,4
Koulutus (0,4 %)	1,8	1,8	1,8	1,8
Ravintolat ja hotellit (7,2 %)	2,4	2,4	2,1	2,1
Muut (7,6 %)	0,2	0,4	0,5	-0,5

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

VUODEN 2017 BUDJETTIVAJOJE...

Valtiontalous

	2017				12 kk	2016	Ennuste 2/2017	
	Syy	Lok	Mar	Jou			2017	2018
Valtiontalous, mrd. eur								
- tuloylijäämä	-0,1	-1,0	-0,7		-3,9 ¹⁾	-4,2	-3,4	-2,7
Budjettitalouden velka, mrd. eur	102,4	103,4	106,1	105,8		102,5	106,9	110,1
Valtion verotulot, %-muutos	0,0	-0,7	-30,4		-5,1 ²⁾	4,6	2,6	3,0
- välittömät verot	4,9	-2,3	-69,8		-20,2 ²⁾	6,7	5,3	4,1
- välilliset verot	-1,9	-0,1	10,6		2,1 ²⁾	3,8	1,4	2,5
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	0,2	1,4	0,0	1,1	-1,0 ²⁾	-0,2	-1,1	-0,1

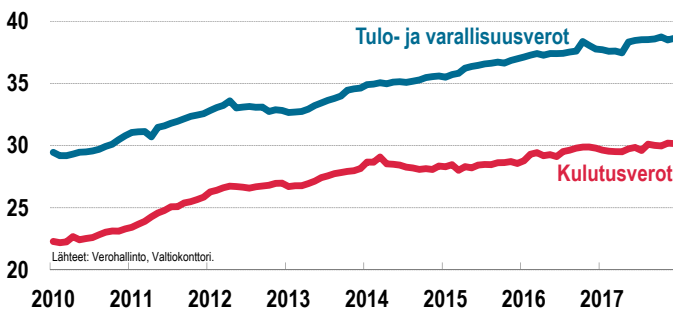
¹⁾ 12 kuukauden liukuva summa, mrd. euroa. ²⁾ 12 kuukauden liukuva summa, %.

Lähde: Tilastokeskus.

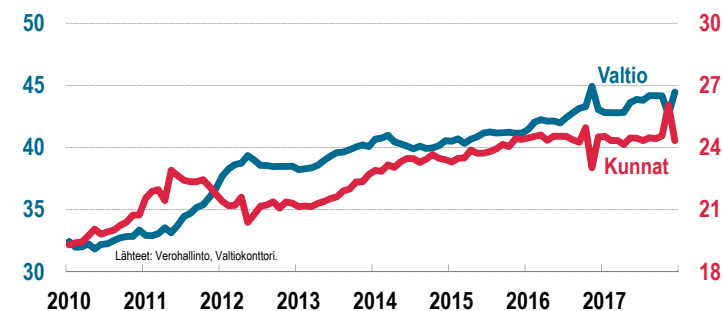
Verotulot ottivat loppukirin tammikuussa

Julkisyhteisöjen kokonaismenot lähes ennallaan viime vuonna

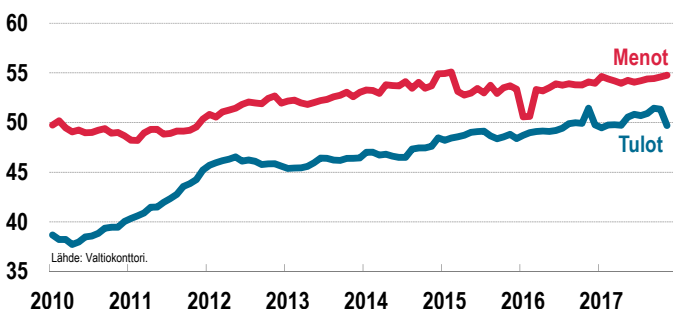
Välittömän ja välillisen veron tuotto, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Tammikuussa verohallinnolle tilitettiin verotuloja tuntuvasti vuodentakaista enemmän. Henkilöiden ansiotuloveroja kertyi 8 prosenttia viime tammikuuta enemmän. Arvonlisäveron tuotto kasvoi peräti 20 prosenttia ja valmisteverojen vuosikasvu oli 7 prosenttia.

Ilman yhteisöveroja ja työnantajien sosiaaliturvamaksua tammikuun verokertymä kasvoi vajaat 7 prosenttia.

Tammikuun verotilitykset periytyvät viime vuoden marras-joulukuussa syntyneistä verotettavista tuloista, joten tammikuun kertymä vahvistaa kansantalouden tilinpidon vuoden 2017 tuloveropottia (pl. yhteisövero).

Kaavamaisesti laskien verohallinnon tammikuun luvut nostavat viime vuoden

...SYKSYN ENNUSTEITA PIENEMPI

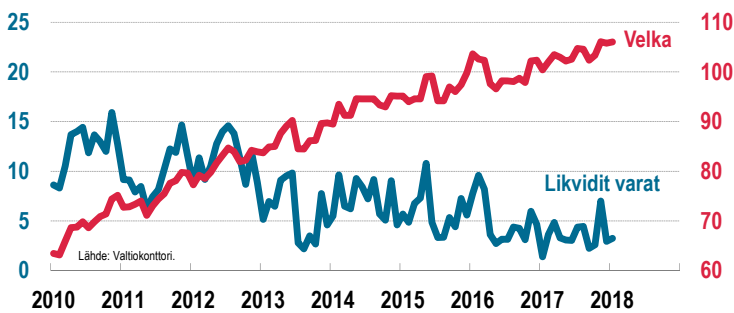
Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien volyymi (% ed. vuodesta)

	2016*	2017*				Qt/ Qt-1 ¹⁾	2017*	Ennuste 2/2017	
	IV	I	II	III	IV	I-IV	2017	2018	
Julkinen kulutus	3,8	0,7	0,2	3,7	-0,3	-0,7	1,0	0,4	0,4
Julkiset investoinnit	9,7	-1,9	-9,4	-4,7	-1,0	-0,3	-4,2	-0,6	2,3

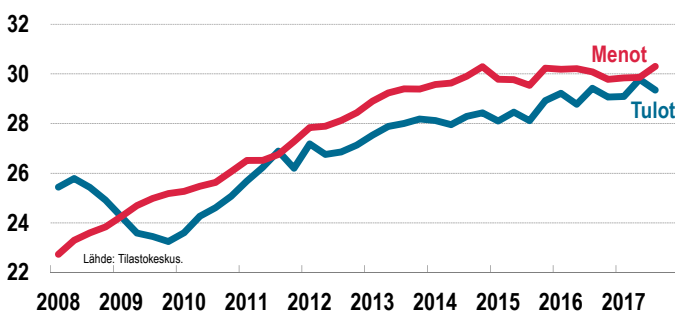
¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. vuodesta.

Lähde: Tilastokeskus.

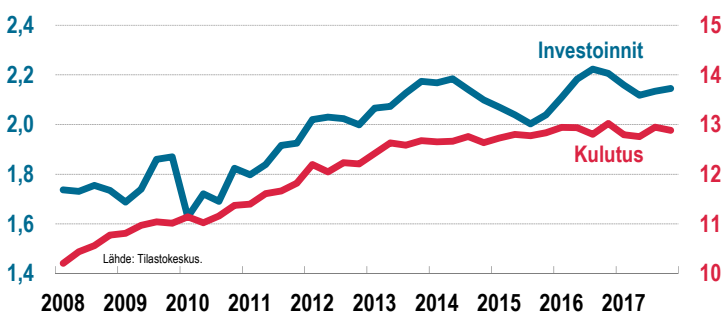
Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)

verotulojen kasvua 0,3 prosenttiyksikköä 3,4 prosenttiin.

Verotulojen ennakoitua nopeampi kasvu alentaa julkisyhteisöjen vajetta syksyllä laadittua ennustetta enemmän. Myös julkisia menoja säästy, kun Tilastokeskuksen ennakkotiedot osoittavat julkisen kysynnän (kulutus ja investoinnit) arvon jääneen noin 400 milj. euroa syksyn arviota pienemmäksi.

Budjettivajeen supistuminen kertoo suhdannetilanteen vahvistuneen viime vuoden jälkipuoliskolla, mikä on kohottanut veropohjia. Vajetta supisti myös se, että julkisten kokonaismenojen kasvu jää Etlan ja valtiovarainministeriön syksyn 0,6 prosentin kasvua hitaammaksi.

Yhteenveto talousennusteista

Talousennusteet vuodelle 2018 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	PT 20.09.	PTT 26.09.	SP 18.12.	VM 19.12.	HB 10.10.	Nordea 24.01.	OP 22.01.	Danske 19.12.	Komissio 09.11.	Med	Min	Max
Bkt	2,0	2,5	2,6	2,5	2,4	2,0	3,0	3,3	2,3	2,7	2,5	2,0	3,3
Tuonti	2,1	4,6	6,0	3,4	3,5	3,3	4,3	6,3	4,5	4,1	4,2	2,1	6,3
Vienti	3,1	6,0	6,5	3,8	4,5	4,0	4,8	7,5	4,0	5,7	4,7	3,1	7,5
Kulutus	1,2	1,1	2,0	..	1,3	1,2	..	1,9	1,5	..	1,3	1,1	2,0
- yksityinen	1,5	1,5	2,4	1,8	1,6	1,5	2,9	2,5	2,0	1,8	1,8	1,5	2,9
- julkinen	0,4	0,3	1,0	0,7	0,6	0,5	0,2	0,6	0,4	0,3	0,5	0,2	1,0
Investoinnit (SP: yksit.)	1,5	4,0	4,3	5,8	4,1	3,3	6,3	6,0	4,5	4,4	4,4	1,5	6,3
Varastojen muutos (kontr.)	0,3	0,2	..	0,0	0,0	-0,2	0,0	-0,2	0,3
Kokonaiskysyntä	2,0	3,1	2,5	2,5	2,0	3,1
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,1	1,4	1,3	1,0	1,4	1,2	1,0	1,5	1,2	1,3	1,3	1,0	1,5
Työttömyysaste, %	8,1	8,3	7,9	8,2	8,1	8,1	8,0	7,8	8,0	8,3	8,1	7,8	8,3
Ansiotaso	1,7	1,9	2,2	2,3	2,0	1,5	2,0	2,0	1,8	..	2,0	1,5	2,3
Teollisuustuotanto	2,9	2,7	2,0	3,0	2,8	2,0	3,0
Vaihtotase / bkt, %	0,7	..	-0,4	0,0	-1,3	-0,4	0,0	0,8	-0,2	-0,3	-0,2	-1,3	0,8

Talousennusteet vuodelle 2019 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 19.09.	PT	PTT	SP 18.12.	VM 19.12.	HB 10.10.	Nordea 24.01.	OP 22.01.	Danske 19.12.	Komissio 09.11.	Med	Min	Max
Bkt	1,8			1,6	1,9	1,1	2,5	2,3	1,9	2,4	1,9	1,1	2,5
Tuonti	2,5			2,9	3,6	1,1	4,5	4,0	3,5	3,4	3,5	1,1	4,5
Vienti	3,9			3,5	4,5	1,5	4,7	4,3	4,0	5,2	4,2	1,5	5,2
Kulutus	0,9			..	0,9	0,8	..	1,6	1,1	..	0,9	0,8	1,6
- yksityinen	1,2			1,3	1,3	0,9	2,8	2,0	1,5	1,6	1,4	0,9	2,8
- julkinen	0,4			0,1	0,1	0,5	0,2	0,7	0,2	0,1	0,2	0,1	0,7
Investoinnit (SP: yksit.)	2,7			3,2	4,1	1,7	3,6	4,0	3,5	3,0	3,4	1,7	4,1
Varastojen muutos (kontr.)	-0,1			0,0	0,1	-0,2	-0,1	-0,2	0,1
Kokonaiskysyntä	2,0			..	2,2	2,1	2,0	2,2
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,6			1,3	1,5	1,4	1,2	1,7	1,4	1,7	1,5	1,2	1,7
Työttömyysaste, %	7,8			7,9	7,7	7,9	7,7	7,4	7,7	8,0	7,8	7,4	8,0
Ansiotaso	1,9			2,3	2,0	1,7	2,0	2,3	2,0	..	2,0	1,7	2,3
Teollisuustuotanto	3,1			..	3,0	0,3	2,5	2,8	0,3	3,1
Vaihtotase / bkt, %	1,5			0,0	-1,3	-0,5	0,0	0,9	0,2	0,4	0,1	-1,3	1,5

ETLA

SUHDANNENÄKYMÄT

ETLA – Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

Arkadiankatu 23 B

00100 Helsinki

Puh. 09-609 900

www.etla.fi